

VATİKAN'IN KORUYUCULARI İSVİÇRELİ MUHAFIZLAR VE KÖKENLERİ HAKKINDAKİ İDDİALAR*

The Protectors of Vatican, The Swiss Guards and The Claims About Their Origins

İFD İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2 (2): 94-102, 2021

Osman ERASLAN**

* Bu makale yazarm 7-8.12.2018'de gerçekleştirilen 2. Uluslararası Türk Dünyası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresinde sözlü olarak sunduğu "Vatikan'ın Koruyucuları: İsviçreli Muhafızlar" isimli bildiri esas alınarak hazırlanmıştır.

** Arş. Gör. Dr.; Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Burdur/Türkiye

Anahtar Kelimeler

İsviçreli Muhafızlar,
Vatikan, Papa, İsviçre,
Tapınak Şövalyeleri.

Key Words

Swiss Guards, Vatican,
Pope, Switzerland,
Templar Knights.

Corresponding Author

Osman ERASLAN
oeraslan@
mehmetakif.edu.tr

ORCID

0000-0003-3322-9277

Özet

Katolik Hıristiyanlığın dini ve siyasi merkezi olan ve Papa'nın makamına ev sahipliği yapan Vatikan, bağımsız bir devlet statüsüne sahiptir. Vatikan, İtalya'nın Roma şehri sınırları içinde yer alır ve neredeyse bir mahallenin yüzölçümüne eşdeğer (0.44 km²) bir alana sahiptir. Ancak bağımsız bir devlet statüsünde olması nedeniyle kendisine ait idari ve siyasi bir organizasyona sahiptir. İsviçreli Muhafızlar bu organizasyonun savunma yönünde yer alan kurumsal bir yapılanmadır. Tarih boyunca Vatikan'ın savunma teşkilatını oluşturan Vatikan Jandarması, Asil Muhafızlar ve Saray Muhafızları gibi birliklerin en eskisi olan İsviçreli Muhafızlar birliği günümüzde de varlığını sürdürmektedir. Tamamı İsviçreli erkeklerden oluşan bu özel birlik 1506 yılında Papa II. Julius (1503-1513) zamanında oluşturulmuş ve günümüze kadar varlığını sürdürmüştür. Özellikle dikkat çekici üniformaları ile Vatikan'ı ziyaret edenlerin oldukça ilgisini çeken bu birliğe katılmak için bekâr olmak, 19-30 yaş aralığında olmak, en az 1,74 m. boya sahip olmak, İsviçre vatandaşı olmak, Katolik inancını benimsemek ve soylu bir aileye mensup olmak gibi şartlar bulunmaktadır.

Bu teşkilat giyilen üniformalardan, yemin törenindeki ritüellere kadar neredeyse bütün detaylarıyla Batı Hıristiyanlığının karakterini yansıtan bir sembolizmle bezenmiştir. Ayrıca birlikte kullanılan silahlar da kendilerine özgüdür. Örneğin, teber (ucu baltalı mızrak) ve kılıç kuşanan birlik, bu haliyle tarihsel özgünlüğünü hala muhafaza etmektedir. Tarih boyunca zaman zaman görev tanımları ve sorumlulukları değiştirilen bu teşkilat günümüzde Vatikan jandarma birliği ile Vatikan'ın güvenliğini sağlamaktadır. Günümüzde birliğe yeni katılan muhafızların yemin töreni ve mevcut muhafızların nöbet değişiminde uygulanan ritüeller oldukça ilgi çekicidir.

Abstract

Vatican, the religious center of Catholics and where the Pope resides in, is an independent country. Vatican is located in the frontiers of Rome, Italy and has an acreage as big as a district (0.44 km²). However, because it is an independent country, Vatican has an own defensive force: Swiss Guards. The oldest of the four defense forces of Vatican (Gendarmerie of Vatican, the Noble Guards, the Palatine Guards, the Swiss Guards) in history, the Swiss Guards still maintain their duty today. This special corps, which consist of Swiss men, began their duty in 1506 during the Pope Julius II.'s time and it is protecting Vatican since that time. To be accepted to the corps, which draw the attention of tourists with their uniforms, candidates must provide those conditions: single, male, age of 19 and 30, Swiss citizenship, 1.75 length, Catholic belief, and relativity to a noble family.

The Swiss Guards have a deep symbolism with the colors of their uniforms, their motions during the swearing ceremony and their armaments. The Swiss Guards preserves their originality with their weapons like halberds, swords, and pikes. In history their duties and responsibilities have changed but today Swiss Guards are providing the security of Vatican in cooperation with Gendarmerie of Vatican. The Swiss Guards are well-known with their ceremonial guard-changing and swearing ceremony for new guards which takes place in 6th May every year.

Giriş

Katolik Hıristiyanlığın merkezi konumunda olan Vatikan, günümüzde Roma sınırları içerisinde ve bağımsız bir devlet niteliğine sahiptir. Devlet başkanı, aynı zamanda Katolik Hıristiyanların ruhani lideri olan Papa'dır. Ayrıca, bağımsız bir devlet olması sebebiyle, İtalyan ordusundan bağımsız; kendisine ait bir orduya da sahiptir. İsviçreli Muhafızlar Birliği olarak isimlendirilen bu teşkilat aynı zamanda dünyanın en küçük ordusu olarak da bilinmektedir.

İsviçreli Muhafızlar, Vatikan'a ayak basan kişilerin dikkatini çeken ilk unsurlardan biridir. İlginç renkli kıyafetleri ve ellerinde taşıdıkları teberlerle ilk anda ziyaretçilerin ilgi odağı olan İsviçreli Muhafızlar hakkında Türkiye'de şimdiye kadar müstakil bir çalışma yapılmamış olması konuyla ilgili olarak bu çalışmanın hazırlanmasının temel motive kaynağıdır. Bu çalışmada İsviçreli Muhafızlar hakkında güncel ve tarihsel yönden bilgi verilerek kökenleriyle ilgili iddialar incelenmeye gayret edilecektir.

İsviçreli Muhafızların Göreve Başlaması

500 yılı aşkın bir süredir görevde olan İsviçreli Muhafızlar, göreve 1506 yılının Ocak ayında başlamışlardır. 1505'te İsviçreli piskopos Matthäus Schiner'in, dönemin papası II. Julius'a İsviçreli paralı askerlerden oluşan ve tamamen Papa'nın kontrolünde olan askerî bir birlik oluşturmayı teklif ettiği belirtilmiştir. Papa'nın bu teklifi kabul etmesinin ardından 22 Ocak 1506'da 150 kişilik ilk İsviçreli Muhafız birliği Yüzbaşı Silinenli Kaspar önderliğinde Vatikan'a ayak basmıştır.¹

Papa II. Julius tarafından kutsanmalarının ardından göreve başlayan muhafızlar ilk önemli sınavlarını 6 Mayıs 1527'deki Roma'nın Yağmalanması olarak bilinen olayda vermişlerdir. Roma'ya saldıran İmparator Şarlken'in ordusu Vatikan'ı ele geçirmek ve Papa'yı öldürmek istemiştir. Papa VII. Clement İsviçreli Muhafızların koruması altında son anda gizli bir geçitten (Pasetto) geçerek Castel

¹ Pöpstliche Schweizergarde, "Geschichte" (Erişim 2 Kasım 2021); Vaselis Pergalias, "The Pontifical Swiss Guard: Protecting Saint Peter's bishop", *Medieval Warfare*, 3/2 (2013), s. 49.

Sant'Angelo'ya gitmeyi başarabilmiştir. Bu saldırıda Papa'yı korumaya çalışan 189 kişilik İsviçreli Muhafız birliğinden sadece 42'sinin sağ kaldığı ifade edilmiştir.²

İsviçreli Muhafızların Farkı

İsviçreli Muhafızların resmi internet sitesinde yer alan bilgilere göre 16. yüzyılda İsviçre'de yaşayan halk, günümüzdekinin aksine, zorlu iklim ve yaşam şartlarından dolayı önemli ölçüde geçim sıkıntısı çekmekteydi. O dönemde Alplerde yaşayan insan sayısının 500.000 dolaylarında olduğu belirtilmiştir. Bu zorlu şartlardan dolayı yağmacılığın bölge halkının önemli geçim kaynaklarından biri olduğu ifade edilmiştir. Yağmacılıkla geçinen İsviçrelilerin bu sayede savaşma kabiliyetlerini de geliştirdikleri iddia edilmiştir.³

Bu dönemde Avrupa'daki pek çok krallığın yeterli bir orduya sahip olmadıkları ve bu açığı paralı askerleri ikame ederek kapatmaya çalıştıkları belirtilmiştir. İsviçre paralı askerlik konusunda çoğu ülkeye kaynaklık etmiştir. Bunda İsviçrelilerin üstün askeri kabiliyetleri ve sadakatleriyle ünlü olmaları gibi özellikleri belirleyici faktör olmuştur. Bundan dolayı İsviçreli askerlerin Avrupa'nın siyasi ve askerî oluşumunda önemli bir rol oynadığı iddia edilmiştir.⁴

Papa'nın İsviçreli askerleri kendisine muhafız olarak seçmesi hususunda bizim farklı bir iddiamız bulunmaktadır. Çalışmamızın devamında bu iddiamızı delilleri ve detaylarıyla ortaya koymaya çalışacağız.

İsviçreli Muhafızların Sorumlulukları

Tarihte Vatikan'ın koruyuculuğunu yapmış olan Asil Muhafızlar, Saray Muhafızları, Vatikan Jandarması ve İsviçreli Muhafızlar birliklerinden ilk üçü, Papa VI. Paul tarafından yayımlanan 14 Eylül 1970 tarihli genelge neticesinde kaldırılmışlardır. Bu tarihten itibaren Vatikan bünyesindeki her türlü teşrifat, güvenlik ve koruma hizmetleri İsviçreli Muhafızlar tarafından yerine getirilmiştir. İsviçreli Muhafızların asli görevi Papa'nın ve onun bulunduğu mekânın güvenliğini sağlamaktır. Bu temel görevin kapsamına giren işlerin yüzde sekseni nöbettir, geri kalan kısmı ise ziyaretçilerin kontrolü ve çeşitli güvenlik hizmetlerini yerine getirmektir. Ayrıca muhafızlar Papa'nın güvenliğini sağlamak için onun seyahatlerine eşlik ederler.⁵

Vatikan'da Papa'dan sonraki en önemli kişiler olan Kardinaller Heyetini korumak ve Vatikan'ın giriş çıkışlarını kontrol altında tutmak da İsviçreli Muhafızların görevleri arasındadır. Ancak Vatikan'ın en meşhur yerlerinden biri olan St. Peter Meydanı'nın güvenliği İtalyan polisi tarafından sağlanmaktadır. Bunun nedeni ise 1981'de M. Ali Ağca tarafından Papa II. John Paul'e düzenlenen suikastı İtalyan polisinin engellemiş olmasıdır.⁶

İsviçreli Muhafızlar Birliğine Katılma Şartları

İlk kez göreve 150 askerle başlayan birliğin nüfusu sonraki dönemlerde farklılık göstermiştir. Bu sayının Roma Yağmasında olduğu gibi 189 olduğu görülmüştür. Ancak kesin olmamakla birlikte Vatikan'da görev yapacak muhafızların sayısının ihtiyaç durumuna göre belirlendiği tahmin edilmektedir. Birliğe giren muhafızlar en az iki yıl görev yapmak mecburiyetindedirler. Çoğu muhafız da bu süre sonunda Vatikan'dan ayrılmaktadır. Dolayısıyla her yıl birlikten belli bir muhafız grubu

² Päpstliche Schweizergarde, "Geschichte".

³ Päpstliche Schweizergarde, "Geschichte".

⁴ Päpstliche Schweizergarde, "Geschichte"; Pergalias, "The Pontifical Swiss Guard", s. 49.

⁵ Halim Işık, *İlk Papa Petrus'tan Son Papa Ratzinger'e Papalık Tarihi* (İstanbul: Ozan Yayıncılık, 2006),187.

⁶ Işık, *İlk Papa Petrus'tan Son Papa Ratzinger'e Papalık Tarihi*,192.

ayrılmakta ve yerine yenileri katılmaktadır. Her yıl bu birliğe katılmak için başvuran kişilerin sayısı 150'yi bulmaktadır. Bunlardan ise yalnızca 35 tanesi birliğe kabul edilmektedir.⁷

Birliğe katılmak için erkek olmak, Katolik inancına tabi olmak, İsviçre vatandaşı olmak, ruhen ve bedenen sağlıklı olmak, 19-30 yaş aralığında ve bekâr olmak, en az 1,74 m. boyunda olmak, soylu bir aileye mensup olmak şartlarını sağlamak gerekmektedir. Muhafızlardan başlangıçta bekâr olmaları istense de daha sonra evlenmelerine müsaade edilmektedir. Katolik inancına sahip olmaları gereken muhafızların dinî ayinlere katılmak gibi bir zorunlulukları bulunmamaktadır. Halkın katıldığı ibadet ve ayinlere katılma mecburiyetleri olmamasına rağmen, kendi aralarında tatbik ettikleri sözlü veya uygulamalı dinî ayin ve ritüellerin olup olmadığına dair bir bilgiye rastlanmamıştır.⁸

İsviçreli Muhafız olarak görev yapmak kutsal bir görev olarak görülmektedir. Adayların arasında babası veya ağabeyi daha önceden İsviçreli Muhafız olarak görev yapmış olan pek çok kimse görülebilmektedir. Bu görev hem kutsallık hem de karizmatik bir pozisyon arz etmektedir. Başvurular sonucunda birliğe kabul edilen her aday 6 Mayıs'ta düzenlenen yemin töreninde Papa'ya sadık olmak ve ona her şartta itaat etmek üzerine yemin etmektedir. 6 Mayıs tarihinin önemi ise 157 İsviçreli Muhafız'ın ölmesine sebep olan Roma'nın Yağmalanması olayının bu tarihte cereyan etmesidir. Yemin töreninde her aday tören kıyafetleri içerisinde (Gala Üniforması) sol elini Vatikan bayrağı üzerine koyarak, sağ eliyle de üç rakamını göstererek yemin metnini okur. Adayın sağ eliyle göstermiş olduğu üç rakamı, İsviçre'nin ilk üç kantonu Schwyz, Unterwalden ve Uri'yi sembolize etmektedir. Buradaki üç rakamının teslimin üç unsuruna atıf olduğunu belirtenler de olmuştur. Ancak İsviçre'nin ilk üç kantonuna atfediliyor olması daha ağır basmaktadır. Törene adayların aileleri ile hükümet ve kilise yetkilileri de iştirak etmektedir.⁹

Muhafız Birliğinde Eğitim ve Günlük Hayat

İsviçreli Muhafızların kendilerini devamlı geliştirmek zorunda oldukları belirtilmiştir. Muhafızlar görev yaptıkları süre boyunca çeşitli sınav ve testlere tâbî tutulmaktadırlar. Teorik sınavların yanında yılda bir kez bedensel yeterlilik testinden geçmek zorunda olan muhafızlar, birliğe kabul edildikten sonra en az iki yıl çalışma zorunluluğunda olmakla birlikte devam ettikleri takdirde komutanlık rütbesine kadar yükselebilmektedirler. İsviçreli Muhafızların asgari görev süresini bitirmelerinin ardından istedikleri takdirde birlikten ayrıлып İsviçre'de güvenlik uzmanı olarak çalışma imkânına sahip oldukları belirtilmiştir.¹⁰

Adaylar kabul edildikten sonra beş hafta sürecek bir eğitime tabi tutulmaktadırlar. Bu eğitimlerin ana noktaları İtalyan dili eğitimi ve fizikî egzersizlerdir. Egzersizler selamlama, tek ve grup halinde uygun adım yürüme, çeşitli dönüşler ve teber kullanımından oluşmaktadır.¹¹

Beş haftalık İtalyanca kursunda kursiyerlerin A1 seviyesinde dil becerisi edinmeleri amaçlanmaktadır. Bu da temel günlük hayatın gereği olan seviyeden ibarettir. Bu eğitimlerin dışında yakın dövüş, suçlu yakalama ve etkisiz hale getirme konusunda da kurslara tâbî tutulmaktadırlar.¹²

⁷ Pöpstliche Schweizergarde, "Voraussetzungen", (Erişim 2 Kasım 2021).

⁸ Bekir Zakir Çoban, *Geçmişten Günümüze Papalık* (İstanbul: İnsan Yayınları, 2009), 249; Pöpstliche Schweizergarde, "Voraussetzungen".

⁹ Işık, *İlk Papa Petrus'tan Son Papa Ratzinger'e Papalık Tarihi*, 192; Pöpstliche Schweizergarde, "Vereidigung", (Erişim 2 Kasım 2021).

¹⁰ Pöpstliche Schweizergarde, "Ausbildung", (Erişim 2 Kasım 2021).

¹¹ Pöpstliche Schweizergarde, "Ausbildung".

¹² Pöpstliche Schweizergarde, "Ausbildung".

İsviçreli Muhafızların Vatikan'da yaptıkları tek şeyin Papa'yı koruyup nöbet tutmak olmadığı ifade edilmiştir. Çalışma saatlerinin dışında çeşitli aktivitelere katılma imkânına sahip olan muhafızların ilk seçeneği FC Guardia'dır. İsviçreli Muhafızların üyelerinden oluşan FC Guardia futbol takımı Vatikan Şampiyonası'na katılmaktadır. Bu şampiyonaya katılan diğer takımlar ise polislerden veya müze muhafızlarından oluşan takımlardır.¹³

Muhafız Bandosu ise muhafızların ikinci sosyal aktivite seçeneğidir. Müzik yeteneğine sahip olan muhafızlar bandoya katılıp üflemeli bir çalgı çalmayı öğrenebilmektedirler. Muhafız Bandosunun esas görevi her 6 Mayıs'ta düzenlenen yemin törenine katılmaktır. Bu görevin dışında Ulusal Gün ve Noel gibi kutlama ve bayramlarda da görev icra ettikleri belirtilmiştir.¹⁴

Muhafızların yemekleri ise rastgele bir aşçı tarafından değil; bir bakıma kutsanmış yemek olarak, Albertine Sisters tarikatına mensup olan rahibeler tarafından yapılmaktadır. Bu imkânların haricinde muhafızların kaldıkları kısımda bir adet spor salonu, bir de terzi bulunmaktadır.¹⁵

İsviçreli Muhafızların Üniformaları

İsviçreli Muhafızların turistlerin dikkatini çekmesindeki en önemli etken Orta Çağ kıyafetlerine benzeyen üniformalarıdır. Muhafızların en meşhur üniforması "Gala Üniforması" olarak bilinen, kumandan Jules Respond (1910-1921) tarafından tasarlanan üniformadır. Bu üniforma Medici ailesinin¹⁶ renkleri olan mavi, kırmızı ve sarı renklere sahiptir. Muhafızlar bu üniformada başlarına rütbe alametlerini taşıyan kepler takmaktadırlar.¹⁷

Paskalya, Noel Bayramı ve yemin törenlerinde Gala Üniformasına ek olarak bir zırh giyilmektedir. Zırhı beyaz yakalık ve eldivenler ile gümüş bir miğfer tamamlamaktadır. Teber taşıyan muhafızların miğferlerinde kırmızı, memurların miğferlerinde koyu mor, subay ve astsubayların miğferlerinde ise beyaz renk tüyler bulunmaktadır. Miğferlerin her iki tarafına kurucuları olan Papa II. Julius'un ailesinin simgesi olan meşe ağacı motifi işlenmiştir.¹⁸

"Egzersiz Üniforması" olarak bilinen üniforma ise egzersiz sırasında ve gece görevlerinde giyilmektedir. St. Anne bölümünde her zaman kullanılan bu üniforma tamamen mavi renkten oluşmakta ve beyaz yaka ve manşetlerle birlikte giyilmektedir. Kış mevsiminde veya yağmur yağdığı zamanlarda üniformayı korumak için üzerine siyah renkli bir ceket giyilmektedir. Bandodaki muhafızlar ise sarı-siyah renk üniforma ile yine aynı renklerde tüyleri olan siyah miğferler giymektedirler.¹⁹

İsviçreli Muhafızların Kökenleri Hakkındaki İddialar

İsviçreli Muhafızların Vatikan'ın koruyuculuğuna ne zaman başladıklarını ve üstlendikleri görevin kapsamını çalışmanın şimdiye kadar olan kısmında anlatmaya çalıştık. Ancak Papa'nın herhangi düzenli bir askerî eğitimi olmayan ve yağmacılık yaparak askerî kabiliyetlerini artırdıkları

¹³ Päpstliche Schweizergarde, "Leben in der Garde", (Erişim 2 Kasım 2021).

¹⁴ Päpstliche Schweizergarde, "Leben in der Garde".

¹⁵ Päpstliche Schweizergarde, "Leben in der Garde".

¹⁶ Medici ailesi XIV. ve XVII. yüzyıllar arasında Floransa'da yaşamış olan önemli bir İtalyan ailedir. Bu aileden üç adet papa (X. Leo, VII. Clement, XI. Leo), pek çok hükümdar çıkmıştır. Aileye mensup olan Catherine de' Medici (1519-1589) ve Marie de' Medici (1573-1642) Fransa kraliçesi olmuşlardır. İtalyan Rönesansı'nda etkili olduğu ifade edilen aile, modern bankacılığın temellerini atmış olmaları ve Papalıkla aralarındaki iyi ilişkiler sayesinde Avrupa ekonomisini yönetmişlerdir (Vikipedi, 4 "Medici Hanedanı", (Erişim 2 Kasım 2021))

¹⁷ Päpstliche Schweizergarde, "Uniformen", (Erişim 2 Kasım 2021).

¹⁸ Päpstliche Schweizergarde, "Uniformen".

¹⁹ Päpstliche Schweizergarde, "Uniformen".

belirtilen İsviçrelilere kendisini ve Vatikan Devletini emanet etmesi oldukça dikkat çekicidir. Bu noktada İsviçreli Muhafızların göreve başlamasından önceki dönemde Avrupa'da yaşanan olaylara bakıldığında bir grup dikkat çekmektedir: Tapınak Şövalyeleri.

Tapınak Şövalyeleri ilk Haçlı Seferi sonrasında (1119) dokuz Fransız şövalye tarafından kurulmuş olan askeri bir tarikattır. Zamanla sayıları 1000'i geçen tarikat mensuplarının başlangıçtaki amacı Kudüs'e gitmek isteyen Hıristiyan hacıların yol güvenliğini sağlamaktır. Bu amacı yerine getiren şövalyeler daha sonra Kudüs'ten Avrupa'ya dönmüşler ve kurdukları sistemin işlerliğini oradan devam ettirmişlerdir. Söz konusu bu sistem günümüz bankacılık sistemine çok yakın bir sistemdir. Sistem Hıristiyan hacıların Avrupa'daki tapınağa ellerindeki parayı bırakıp, kendilerine verilen -sadece Tapınak Şövalyelerinin çözebileceği- şifreli mektuplar aracılığıyla Kudüs'teki tapınaktan parayı alabilmelerini sağlamaktaydı. Tapınak Şövalyeleri'nin kurmuş oldukları bu sistemin günümüz bankacılık sisteminin temeli ve ilk örneği olduğu yönünde iddialar bulunmaktadır.²⁰

Tapınak Şövalyeleri'nin Avrupa'nın önemli aileleri tarafından kendilerine bağışlanan mal varlıkları sayesinde kısa zamanda imparatorlara bile borç verebilecek kadar zenginleştikleri ifade edilmiştir. Martine'e göre böylesine büyük bir güce sahip olmaları tapınakçılar için sıkıntıları da beraberinde getirmiştir. Tarikat hakkında Papalığa, sapkın oldukları, haça hakaret ettikleri, tarikat ayinlerinde eşcinsel faaliyetlerde buldukları ve bir puta tapındıkları yönünde şikâyetlerde bulunulmuştur. Tarikata borçlu olan Fransa Kralı IV. Philip'in de bu suçlamalardan dolayı Papa'yı tarikata karşı tahrik etmesiyle tarikatın üst düzey yöneticileri yakalanmış ve yakılarak idam edilmişlerdir. Fransa Kralı IV. Philip'in tapınakçıları şikâyet etmesindeki sebeplerden birinin Fransa merkezli olan Tapınak Şövalyelerini krallığı için bir tehdit olarak algılaması olduğu belirtilmiştir. Ancak bir başka iddiaya göre ise IV. Philip'in oldukça fazla borcu vardır ve Tapınak Şövalyelerinin sahip oldukları hazineleri ele geçirerek hem borçlarını sıfırlamak hem de şövalyeleri ortadan kaldırmak istemiştir. Neticede ise Papa V. Clement 1312'de yayınladığı *Vox in excelso* bullasıyla²¹ tarikatın dağıldığını ilan etmiş ve Tapınak Şövalyeleri'nin sahip oldukları mal varlıklarını Hastabakıcılar Tarikatına devretmiştir.²²

Tarikatın dağıtılmasından sonra pek çok tapınakçının küfür ve diğer suçlar sebebiyle yakalanarak idam edildikleri belirtilmiştir. Kaçabilen tarikat mensuplarının ise Portekiz, İskoçya ve Almanya gibi imparatorluklara sığındıkları ve oralarındaki şövalye gruplarına katıldıkları ifade edilmiştir. Bir grup şövalyenin ise Fransa'nın doğusunda yer alan İsviçre'ye kaçtığı ileri sürülmüştür. Bu şövalyelerin İsviçre'yi tercih etmelerindeki sebep ise İsviçre'nin yeni kurulmuş bir devlet olması ve Alplerin şövalyeler tarafından çok iyi biliniyor olmasıdır. Ayrıca iddiaya göre söz konusu coğrafya şövalyelerin taşıyabildikleri hazinelerini Fransa'dan getirip saklayabilmeleri için oldukça uygun bir bölgedir. Daha sonraları İsviçre'nin bankacılık faaliyetlerinde dünyaya önderlik etmesinin de Tapınak Şövalyeleri'nin hazineleri sayesinde gerçekleştiği ileri sürülmüştür.²³

İsviçre'nin kuruluşuna bakıldığında yukarıdaki iddiayı destekleyen bilgiler bulmak mümkündür. Uri, Schwyz ve Unterwalden adındaki üç kantonun karşılıklı yardımlaşma anlaşması yapmasıyla 1291'de İsviçre Konfederasyonu'nun ilk hali ortaya çıkmıştır. Daha önce Habsburgların

²⁰ Sean Martin, *Tüm Gizemleriyle Tapınak Şövalyeleri* (İstanbul: Kalkedon Yayıncılık, 2009), 37; Regine Pernoud, *Tapınak Şövalyeleri* (Ankara: Dost Yayınevi, 2021), 100.

²¹ **Bulla:** Önemli kilise işleri için Papalığın Latince yazdığı, Papalık mührünü taşıyan fermanlar. (Şinasi Gündüz, *Din ve İnanç Sözlüğü* (Konya: Vadi Yayınları, 1998), s. 72)

²² Martin, *Tüm Gizemleriyle Tapınak Şövalyeleri*, 95; Pernoud, *Tapınak Şövalyeleri*, 110.

²³ Crusader History, "Knights Templar: Switzerland" (Erişim 2 Kasım 2021).

hakimiyetinde olan bu üç kanton Habsburg Kralı I. Rudolf'un ölümünün ardından birleşerek bağımsızlığını ilan etmiştir. İsviçre'nin kuruluşunda yer alan üç kantona daha sonraki yıllarda yenileri de eklenmiştir.²⁴

İsviçre'nin 1291'de bağımsızlığını ilan etmesi, etraftaki kralların ellerini tamamen bu topraklardan çektikleri anlamına gelmemiştir. 1315 senesinde meydana gelen Morgarten Savaşı'nda Habsburglardan Avusturya Dükü I. Leopold, Schwyz kantonuna saldırmıştır. Daha yeni kurulmuş bir devlet olmasına ve nüfusun çoğunu tarımla uğraşan köylülerin oluşturmasına rağmen İsviçre Konfederasyonu Morgarten Savaşı'nda I. Leopold'u yenerek ilk galibiyetini kazanmıştır. O zamana kadar herhangi bir savaş tecrübesi veya düzenli bir ordusu olmayan İsviçre'nin I. Leopold'un binlerce asker ve süvariden oluşan ordusunu mağlup etmesi oldukça dikkat çekicidir. Morgarten Savaşı'nın kazanılması, uzmanlar tarafından İsviçre'nin bağımsızlığını ilan eder etmez profesyonel bir orduya sahip olmasıyla açıklanmaya çalışılmıştır. Morgarten Savaşı'nda elde ettikleri galibiyet İsviçre Konfederasyonu'nun bağımsızlığını daha da pekiştirmiştir.²⁵

İsviçre'nin halk masallarında savaşlarda yardıma geldiği anlatılan beyaz giysili ve üzerlerinde haç sembolü olan şövalyeler de Tapınak Şövalyelerinin İsviçre'ye yerleşmiş olabilecekleri ihtimalini artırmaktadır. Bunların yanında İsviçre'nin bankalarıyla ünlü olması ve bankacılık sisteminin yukarıda belirttiğimiz gibi ilk kez Tapınak Şövalyeleri tarafından oluşturulması mühimdir. Zira Tapınak Şövalyelerinin sahip olduğu hazinelerin Fransa sınırından kolayca İsviçre'ye getirildiği ve İsviçre'deki bankaların bu hazineler sayesinde kurulduğu iddia edilmektedir.²⁶ Tüm bu sebepler değerlendirildiğinde Tapınak Şövalyeleri sayesinde İsviçre'nin karakterinin ve belki de kaderinin değiştiğini söylemek mümkündür.

Tapınak Şövalyelerinin İsviçre ile bağlantısını kurduktan sonra şimdi asıl iddiamız olan İsviçreli Muhafızların Tapınak Şövalyelerinin torunları olabilecekleri meselesine değinelim. Daha önce anlatıldığı gibi İsviçre bölgesinin insanı tarımla geçimini sağlayan ve bağımsızlığını ilan etmeden önce Habsburgların hakimiyetinde yaşayan bir topluluktur. Papa'nın böylesine askerlikle alakası olmayan veya Vatikan kaynaklarında anlatıldığı gibi çapulculuk yaparken savaşmayı öğrenen bir topluluktan muhafız alayı istemesi dikkat çekmektedir. Tapınak Şövalyeleri'nin Haçlı Seferleri sırasında Papa'nın özel korumalığını yaptıkları hatta 29 Mart 1139'daki Lateran Konsili'nde yayımlanan *Omne Datum Optimum* isimli genelge ile Tapınak Şövalyelerinin dokunulmaz hale getirildiği kaynaklarda yer almaktadır. Dolayısıyla bir zamanlar böylesine üstün bir konuma sahip olan Tapınak Şövalyelerinin bir kısmı İsviçre'ye gelmiştir. Kronolojik olarak bakıldığında da Tapınak Şövalyelerinin İsviçre'ye sığınmasıyla İsviçreli Muhafızların göreve başlaması birbirini takip etmektedir. Adeta Papa II. Julius, dört yüzyıl önce Papalığa karşı özel yeminle bağlı olan Tapınak Şövalyelerini yine aynı şekilde doğrudan Papa'ya bağlı olarak göreve çağırmıştır.²⁷

Papa'nın Tapınak Şövalyelerini tekrar göreve çağırdığını belirttiğimizde tarikatın 1312'de yine dönemin Papası V. Clement tarafından dağıtıldığı akla gelmektedir. Ancak V. Clement detaylı bir şekilde incelendiği zaman Fransa Kralı IV. Philip tarafından Avignon'da tutsak olarak yaşayan ve kralın emirlerine göre eylemlerde bulunan bir Papa olduğu fark edilmektedir. Dolayısıyla Papa'nın Tapınak

²⁴ Britannica, "Switzerland" (Erişim 2 Kasım 2021).

²⁵ Britannica, "Battle of Morgarten" (Erişim 2 Kasım 2021).

²⁶ Martin, *Tüm Gizemleriyle Tapınak Şövalyeleri*, 118; Templar History, "Did the Templars from Switzerland", (Erişim 2 Kasım 2021).

²⁷ Martin, *Tüm Gizemleriyle Tapınak Şövalyeleri*, 29; Päpstliche Schweizergarde, "Geschichte".

Şövalyeleri tarikatının dağıtılması hakkındaki bullanın, aslında onların baş düşmanlarından biri olan IV. Philip'in emri üzerine dönemin papası V. Clement tarafından mühürlendiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla iki asır sonra şartlar değişince dönemin papası olan II. Julius eski Tapınak Şövalyelerini İsviçreli Muhafızlar adıyla Vatikan'da tekrar görevlendirmiştir.²⁸

Sonuç

Giydikleri kıyafetler başta olmak üzere pek çok yönden dikkat çekici olan İsviçreli Muhafızlar, dünyanın en küçük ordusudur. Görevleri Papa'yı ve Vatikan'ı korumak olan muhafızların İsviçreli olması, İsviçre'nin geçmişten beri gelen ve günümüzde de devam eden farklılığına işaret etmektedir. Avrupa ülkeleri arasında İsviçre daima farklı bir noktada yer almıştır; ne diğerleriyle tamamen işbirliği yapmış, ne de taraf olmuştur.

Günümüzde refah seviyesi yüksek ülkelerden biri olan İsviçre halkının, tarihte geçim yollarından biri olarak yağmacılığı benimsemesine ve bu alışkanlığın bir getirisi olarak iyi savaşçılara sahip olmasına şaşırılmamak elde değildir. Bu durumu yağmacılığın kazandırdığı bir meziyetten ziyade o bölgeye yerleşen Tapınak Şövalyeleri ile açıklamaya çalışmak daha tutarlıdır. Ayrıca Katolik lider Papa'nın yağmacıları kendisine paralı asker olarak kiralaması güvenlik açısından sorunludur. Zira Papa'nın güvenliğini alacakları paraya göre sağlayacak olan askerler, daha fazla para veren biri olduğunda Papa'nın güvenliği için tehlike oluşturabilirler. Papa'da bunun farkında olduğu için eski koruyucuları olan Tapınak Şövalyelerini tekrar göreve çağırdığı ancak şövalyelerin yeni bir isimle kamufle olduklarını ifade etmek mümkündür. Burada da yine geçmişte Papa'ya sadık ve bağlı olan Tapınak Şövalyelerinin söz konusu olduğunu düşünmek çok da efsanevi olmayacaktır. Bunların yanında İsviçreli Muhafızların yemin ederken parmaklarıyla gösterdikleri üç rakamının Alplerde Habsburglara karşı ilk ayaklanan üç kent Schwyz, Uri ve Unterwalden'i sembolize ediyor olması oldukça önemlidir.

²⁸ Richard McBrien, *Lives of the Popes* (New York: Harper Collins Publishers Inc., 1997), 233.

Kaynakça

Çoban, Bekir Zakir, *Geçmişten Günümüze Papalık*, İstanbul: İnsan Yayınları, 2009.

Gündüz, Şinasi, *Din ve İnanç Sözlüğü*, Konya: Vadi Yayınları, 1998.

Işık, Halim, *İlk Papa Petrus'tan Son Papa Ratzinger'e Papalık Tarihi*, İstanbul: Ozan Yayıncılık, 2006.

Martin, Sean, *Tüm Gizemleriyle Tapınak Şövalyeleri*, İstanbul: Kalkedon Yayıncılık, 2009.

McBrien, Richard, *Lives of the Popes*, New York: Harper Collins Publishers Inc., 1997.

Pergalias, Vaselis, "The Pontifical Swiss Guard: Protecting Saint Peter's bishop", *Medieval Warfare*, 3/2, (2013), 49-52.

Pernoud, Regine, *Tapınak Şövalyeleri*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2021.

İnternet Kaynakları

Päpstliche Schweizergarde, "Geschichte". Erişim 2 Kasım 2021. <https://schweizergarde.ch/paepstliche-schweizergarde/de/ueber-uns/geschichte/>

Päpstliche Schweizergarde, "Voraussetzungen". Erişim 2 Kasım 2021. <https://schweizergarde.ch/paepstliche-schweizergarde/de/gardist-werden/voraussetzungen/>

Päpstliche Schweizergarde, "Vereidigung". Erişim 2 Kasım 2021. <https://schweizergarde.ch/paepstliche-schweizergarde/de/ueber-uns/vereidigung/>

Päpstliche Schweizergarde, "Ausbildung". Erişim 2 Kasım 2021. <https://schweizergarde.ch/paepstliche-schweizergarde/de/gardist-werden/ausbildung/>

Päpstliche Schweizergarde, "Leben in der Garde". Erişim 2 Kasım 2021. <https://schweizergarde.ch/paepstliche-schweizergarde/de/ueber-uns/leben-in-der-garde/>

Päpstliche Schweizergarde, "Uniformen". Erişim 2 Kasım 2021. <https://schweizergarde.ch/paepstliche-schweizergarde/de/ueber-uns/uniformen/>

Crusader History, "Knights Templar: Switzerland". Erişim 2 Kasım 2021. <https://crusaderhistory.wordpress.com/2016/10/11/knights-templar-switzerland/>

Templar History, "Did Templars from Switzerland?". Erişim 2 Kasım 2021. <https://templarhistory.com/did-the-templars-form-switzerland/>

Britannica, "Switzerland". Erişim 2 Kasım 2021. <https://www.britannica.com/place/Switzerland/The-Swiss-Confederation-during-the-Late-Middle-Ages>

Britannica, "Battle of Morgarten". Erişim 2 Kasım 2021. <https://www.britannica.com/event/Battle-of-Morgarten>

Vikipedi, "Medici Hanedanı". Erişim 2 Kasım 2021. https://tr.wikipedia.org/wiki/Medici_Hanedan%C4%B1